

Hejzlar, Gabriel

[Frel, Jiří. Griechische Architektur in Farben]

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. E, Řada archeologicko-klasická. 1967, vol. 16, iss. E12, pp. 245-

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/109977>

Access Date: 27. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

dialects would be combined as a genetic group of a higher level: on the other hand, this is certainly no proof to the contrary, because it does simply mean that if there was such a group, in the respect to the long-vowel phonemes the single dialects diverged so very early that it is necessary to work, in this field, rather with the classical classification of dialects into an Attic-Ionic, an Arcado-Cypriot, an Aeolian, and a West-Greek group, respectively.

It must be stated, however, that the author combines the interpretations of the sound-changes caused by a pressure in the system with interpretations that see correctly that there are also outside influence on the linguistic system. So he is able to explain the relative coherency of the Ionian dialects by their being in constant contact; the relative conservatism of the Euboean dialect by its situation on the outskirts of the Ionic area and by some Boeotian influence.

Taken on the whole, the book here under review is very sound. It very render very good service as a practical book of reference, because the whole matter and the whole discussion are well organized (tables of the long-vowel systems in each of the dialects, at different stage of the development). It will be important for the Greek dialectology for which its conclusions will be highly instrumental. But the book is also very important from the point of view of the method because it is able to combine the best and most fruitful structuralist approaches with the solidity and factual correctness of the more classical procedures of work in the field of the ancient languages.

Let us hope that a similar publication on the short-vowel system will follow soon and that the author will be able, then, to give a coherent, synthetic statement, of the structural development of the Greek phonemic system as a whole — which would be a rare achievement.

Ladislav Zgusta

Jiří Frel, Griechische Architektur in Farben. Fotografie od Eduarda a Miloše Sládka. Přeložil Peter Aschner. Praha, Artia, 1964. Str. 23, obrázů 71.

Frelův doprovodný text vybraných řeckých architektur, které mají zachytit vývoj řeckého stavitelství od doby mykénské do období klasického v charakteristických dokladech a v začlenění do svého krajinného rámce, osvětluje jednotlivé fáze historického a společenského dění a vyzdvihuje trvalé hodnoty umělecké tvůrčí práce řeckých mistrů v úvahách, místy vyznívajícími poněkud rétoricky. Jde tu především o chrámy, jejichž znaky jsou povšechně podány, jako reprezentativní řeckou architekturu v Korintě, v Olympii, Athénách, Delfách, na Suniu. Pozornost je upena zvláště na architekturu akropolis.

Kupodivu však sem nebylo poято Apollonion v Bassách, které má jedinečnou polohu krajinnou, ani chrám Afain na Aigině neméně pozoruhodně situovaný. Mohl být uveden důvod, proč se tak nestalo. Bylo by možno pomýšlet i na některý chrám v Paestu nebo na Sicílii. Jsou tu též reprezentanti divadel (Dionysovo v Athénách a v Epidauru); athénské mohlo být v jednom záběru s detailním zachycením čestných sedadel a plastik zdobících podstavu proskena (obr. 64) nebo s pohledem na hlediště na svalu akropole, vzatým se strany orchestry.

Stadia představuje umístěním pozoruhodně stadion v Delfách a vstup do stadia v Olympii, historicky významná je palaistra olympijská (reprodukce však méně zdařilá). Mykénské období je zastoupeno hrobkami, hradbami a branou v Mykénách, nic tu není z Tiryntu. Bylo by vhodné přidat i některou pevnostní stavbu pozdější, zvláště když se připomínají pevnosti jako stavby velkolepe (22). Monumentální brány reprezentují akropolisské propylaje.

Vedle záběrů běžných jsou tu pěkné pohledy krajinné i na monumenty zcela nové a méně obvyklé (obr. 2, 19, 22, 34, 50, 51, 53, 59, 66, 67, 70) nejen v provedení barevném, ale i černobílém (30 obrázů), takže se titul publikace hodí jen a potiori. Romanticky laděný, ale barevně působivý je pohled na Aiginu (obr. 71), v textu však není zmínka o ostrově. Barevné tóny jsou odlišné podle expozice v různé době denní a podle různé atmosféry, ale ne vždy je kolorit fotografie adekvátní skutečnosti. Méně uspokojuje panorama akropole (obr. 36, 37), vržené stíny u Hefaisteia (obr. 60) jsou efektní, ale celkový dojem poněkud zkresluje, málo zdařilá je reprodukce obr. 35. V textu není dosti jasná zmínka o Periandrově díolku a těžko je řídit tuto inženýrskou práci mezi architektury; lze tu mluvit o umělecké ceně? O agoře je pojednáno dosti suše. Hodila by se zmínka o stoe Attalové nebo o jiných stavbách. Z omylů upozorňuji na tyto: Neos Hekatompedos přeloženo neuer (sic) hundertfussbreiter Tempel (19), entasis m. entasis (13), hellbau m. hellblau (19), penthelisch m. pentelisch (19), innenwand m. Innenwand (19), Zugang nach Afrika m. Attika (21). Leckterý odborný výraz měl být vysvětlen a prospěl by i nějaký bibliografický poukaz. Publikace byla vydána i v anglickém znění Translated by S. Kadecka. London, Hamlyn 1964. (27 stran, 67 tab., 4°, 25 sh.)

Gabriel Hejzlar